

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Duygusal İyi Oluşlarının Sınıf İklimi Üzerindeki Etkisi¹

The Impact of Preschool Teachers' Emotional Well-Being on Classroom Climate

Hümeýra ORAN^a

^a Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Muş, Türkiye

ORCID: 0009-0004-8802-4214

220301061@alparslan.edu.tr

Abdulhamit KARADEMİR^{2b}

^b Doç. Dr. / Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Muş,

Türkiye

ORCID: 0000-0003-3062-8547

a.karademir@alparslan.edu.tr

Anahtar

Kelimeler:

- 1.Öğretmen-çocuk etkileşimi,
- 2.Duygu durumu,
- 3.Sınıf iklimi,
- 4.Eğitim kalitesi,
- 5.Çocuk motivasyonu

Öz

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin duygusal iyi oluşlarının sınıf iklimi, eğitim kalitesi ve çocuk motivasyonuna etkisini değerlendirmek ve olumsuz olan faktörlerin çözümüne yönelik öneriler geliştirmektir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin duygu durumlarının sınıf atmosferine, çocukların davranışlarına, öğrenme süreçlerine ve sınıf yönetimine etkileri araştırılmıştır. Çalışmanın katılımcılarını, Muş ilinde eğitim kurumlarında görev yapan 17 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış, veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgularda öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını doğrudan ve dolaylı yoldan etkileyen faktörlerin olduğu ortaya konmuştur. Çocukların tutum ve davranışları, öğretmenlerin duygu durumlarını doğrudan etkilerken, sınıfın fiziki imkânları, okul yönetimi, veli, stajyer, okul personelleri ve eğitim öğretime verilen değer unsurlarının dolaylı yoldan etkilediği görülmüştür. Olumsuz duygu durumuna sahip öğretmenlerin, agresif, isteksiz ve verimsiz eğitim öğretim faaliyeti gerçekleştirdikleri, daha çok masa başı etkinliklere yöneldikleri, çocuklarla sağlıklı iletişim kurmada yetersiz kaldıkları ve sınıf iklimini olumsuz etkiledikleri görülmüştür. Öğretmenlerin olumsuz duyguları çocuklara yansıtmamak adına duygu kontrolü, planlılık ve iletişim becerilerini geliştirme çabası içinde oldukları anlaşılmaktadır. Olumlu bir sınıf ikliminin çocukların motivasyonu ve sosyal-duygusal gelişim üzerindeki etkisi vurgulanmaktadır. Ayrıca, olumlu duygu durumundaki öğretmenlerin destekleyici bir sınıf ortamı oluşturduğu, sınıf iklimini etkili yönettikleri ve bu durumun iş doyumunu ve mesleki motivasyonlarını artırdığı sonucuna varılmıştır.

Keywords:

- 1.Teacher-child interaction,
- 2.Emotional state,
- 3.Classroom climate,
- 4.Educational Quality,

This study aims to evaluate the effects of preschool teachers' emotional well-being on classroom climate, quality of education, and children's motivation and to develop suggestions for the solution of negative factors. In this context, the effects of teachers' emotional states on classroom atmosphere, children's behaviors, learning processes, and classroom management were investigated. The study participants consisted of 17 preschool teachers working in educational institutions in the province of Muş. Semi-structured interviews were conducted with the teachers in the study, and the data were evaluated using the content analysis method. The findings revealed that there are factors that directly and indirectly affect teachers' emotional well-being. While children's attitudes and

¹ Bu çalışma daha önce 17. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Sorumlu yazar/Corresponding author

5.Child motivation	behaviors directly affect teachers' emotional states, it was observed that the physical facilities of the classroom, school administration, parents, interns, school personnel, and the value placed on education and training indirectly impact them. It was observed that teachers with negative emotional states carry out aggressive, reluctant, and inefficient education and training activities, primarily focused on desk activities, are inadequate in establishing healthy communication with children, and negatively affect the classroom climate. It is understood that teachers make an effort to develop emotional control, planning, and communication skills in order not to reflect negative emotions on children. The effect of a positive classroom climate on children's motivation and social-emotional development is emphasized. In addition, it was concluded that teachers in a positive mood create a supportive classroom environment and manage the classroom climate effectively, and this situation increases their job satisfaction and professional motivation.
Geliş Tarihi: 01.06.2025 Kabul Tarihi: 28.06.2025 Yayın Tarihi: 30.06.2025	Atıf: Oran, H., ve Karademir, A. (2025). Okul öncesi öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarının sınıf iklimi üzerindeki etkisi. <i>Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 5(1), 59-88. https://doi.org/10.60107/maunef.1711221 Citation: Oran, H., & Karademir, A. (2025). The impact of preschool teachers' emotional well-being on classroom climate. <i>MAUN Journal of Education</i> , 5(1), 59-88. https://doi.org/10.60107/maunef.1711221

Giriş

Çocuklar küçük yaşlardan itibaren yetişkinlerin sosyal, duygusal, zihinsel düzeydeki rehberliğine ihtiyaç duyarlar (Şahin Ası ve Ocak Karabay, 2018). Bu nedenle çocukların rol model aldıkları kişilerin çocukların eğitimi ve gelişimi için önemli bir rolü vardır. Okulda çocukların örnek aldığı, çocuklara rehber olan yetişkinler öğretmenleridir. Öğretmenlerin mizacı, kişisel, mesleki yeterlilikleri çocukların örnek aldıkları durumlardır (Şahin Ası ve Ocak Karabay, 2018). Çocuğun öğretmenlerle etkileşimleri, çocuğun gelişiminde önemli bir yere sahiptir (Evcin ve Zembat, 2021). Öğretmenler çocuklarla kurdukları ilişkilerde etik ilkelere bağlı kalarak sevgi-saygı temelli bir iletişimle, anlayışlı hoşgörülü olarak, menfi psikolojik durumları yansıtmayarak ve iyi örnek olarak çocukların sosyal duygusal gelişimleri ve destekleyici öğrenme ortamı oluşturmaya yardımcı olabilirler (MEB, 2015). Okul öncesi eğitimi sürecinde öğretmenlerin çocuklarla olan ilişkisi çocukların hem akranlarıyla hem de yetişkinlerle olan ilişkilerini etkilemektedir (Akyol, Doğan ve Durmuşoğlu, 2021). Bağlanma teorisine göre öğretmenlerin çocuklarla sıcak ilişkilerde bulunması çocukların öğretmenlerle duygusal bağ kurmalarını sağlamaktadır. Çocukların kurdukları bu bağ başkalarıyla ilişkilerinde ve yeni şeyler keşfetmelerine yardımcı olmaktadır. (Zhu, Xia, Wu, Zou, Li, 2023). Ekolojik sistemler kuramı ile sosyo-kültürel gelişim kuramı da öğretmenlerin çocukların duygu, düşünce ve davranışlarında etkilerinin önemli olduğunu ortaya koymuştur (Eryılmaz ve Bek, 2018 ve Zhu, Xia, Wu, Zou, Li, 2023).

Okul öncesi eğitimin amaçları incelendiğinde ilk maddede 'Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini desteklemek ve iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak' yer almaktadır (MEB, 2024a). Çocukların akademik başarıları, performansları, sosyalduygusal uyumunda okul öncesi öğretmenlerinin iyi olma halinin etkisi bulunmaktadır (Hamre ve Pianta, 2004). Öğretmenlerin olumlu duygulara sahip olmaları çocukları etkilemektedir. Öğretmenler çocukları başarılı kılacaklarına inandıkları ve okul ikliminin onları desteklediği zamanlarda çocuklar için daha fazla sorumluluk aldıkları, gündelik sorunlarıyla başa

çıkabildikleri, yılmadıkları, çocukların eğitimi için istekli davrandıkları belirtilmektedir (Çalık ve Kurt, 2010). Öğretmenler, çocukların davranışlarında olumlu değişimler meydana getirmek, çocukların motivasyonunu yüksek tutmak, iyi bir rehber ve güçlü yol gösterici olmak ister (Otamış Sümer, 2021). Öğretmenlerin çocuklara bunları yaşatabilmesi için de olumlu duygulara sahip olmaları gerekmektedir. Okul öncesi eğitimde öğretmenlerin olumlu duygulara sahip olması, çocukların öznel iyi oluşları ve öğrenme davranışlarında artış meydana getirdiği görülmektedir (Sarı, 2023). Ersay (2007) tarafından yapılan çalışmada duygusal farkındalığı düşük öğretmenlerin çocukların duygu durumlarını göz ardı ettikleri, çocukların olumsuz duygu durumlarını yatıştırma veya değiştirmede güçlük çektikleri vurgulanmıştır. Duyusal farkındalığı yüksek olan öğretmenlerin ise çocukların olumsuz duygu durumlarına karşı daha saygılı ve anlayışlı bir yaklaşım sergiledikleri sonucuna varmıştır. Bu yüzden öğretmenin duygu durumunun farkında olması önemli görülmektedir.

Okul öncesi dönemde, okul öncesi eğitim programı, öğretmen yeterlilikleri, yönetim, denetim, ebeveynler ve fiziksel çevre gibi birçok faktör eğitim kalitesini etkilemektedir (Güleş, 2013). Siswanto ve Hidayati (2020), eğitim kurumlarının kalitesinin etkin bir planlama ve alt yapı hizmetlerinin etkin sunulmasına bağlı olduğuna işaret etmektedir. Bu faktörlere ek olarak eğitim kurumlarındaki kaliteyi; öğretmen yeterlilikleri, sınıftaki çocuk sayısı, bir öğretmene düşen çocuk sayısı, ailelerle kurulan iletişim gibi çeşitli faktörler de etkilemektedir (Karademir ve Ören, 2020). Sınıf iklimi de çocukları etkileyen faktörlerden biridir. Sınıf içindeki iletişimin niteliğinin artması, öğrencilerin kendilerini güvende hissetmelerine, olumlu davranış sergilemelerine ve okula aidiyet duymalarına katkı sağlar (Ünlü ve Pekkan, 2019). Sınıf iklimini etkileyen önemli nitelikler bulunmaktadır. Bunlar öğretmenlerin çocuklarla ilişkilerinde sıcak davranması, rehber olması, sınıf ortamının uygun tasarlanması, sınıf mevcudu, çevrenin güvenli olması ve öğretmen-çocuk, veli yönetici iletişimin iyi olması gibi niteliklerdir (Karademir, 2020). Öğretmenin sınıf içindeki sağlıklı ilişkileri, sınıf içi işleyişi ve etkileşimi verimli hale getirmektedir (Şahin Ası ve Ocak Karabay, 2018). Olumsuz bir sınıf iklimi okul ikliminin olumsuz olmasına zemin hazırlamaktadır. Bu durum iş doyumu, çalışan memnuniyetinin azalması, yeniliklerle açıklıkta ve değişime uyumda düşüslere neden olabilmektedir (Çalık ve Kurt, 2010).

Sınıf ortamında çocukların ebeveynleri dışında öğretmenleriyle kurdukları sağlıklı ilişkiler çocukların sosyal beceriler geliştirmelerinde ve akademik başarılarında önemli katkıların bulunduğu ifade edilmektedir (Şahin Ası ve Ocak Karabay, 2018). Çocuklar öğretmenlerle etkileşimlerinde kasıtlı veya kasıtsız, iyi ve/veya kötü pek çok tutuma maruz kalmaktadırlar (Evcin ve Zembat, 2021). Olumlu öğretmen – çocuk ilişkisi çocuklar üzerinde olumlu etki yaratırken olumsuz ilişkiler olumsuz etki yaratmaktadır (Chen, Jiang, Justice, Lin, Purtell & Ansari, 2020). Alanyazın incelemesinden elde edilen sonuçlara göre; öğretmenin olumlu duygu durumuna sahip olması, kişilik ve mesleki özellikleri, özellikle öğretmenlerin çocuklarla iyi bir ilişki kurması, empati kurması, etkili iletişim kurması, çocukların okula uyumunu, gelişim alanlarını, akranları ile sosyal iletişimlerini ve sınıf

iklimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu erken dönemdeki olumlu ilişkiler çocuğun motivasyonunu pozitif yönde etkiler, ilerleyen eğitim kademelerinde ise çocuğun okula uyumunu kolaylaştırır ve çocukların istendik davranış göstermelerine katkı sağlar.

Araştırma, öğretmenlerin duygu durumlarının sınıf iklimi, eğitim kalitesi ve çocuk motivasyonu arasındaki ilişkilerine odaklanmaktadır. Bu çalışma öğretmenlerin mesleki doyumuna, çocukların gelişimine ve öğrenme süreçlerinin desteklenmesine ilişkin eğitim-öğretim faaliyetine ve literatüre katkı sağlayacağı için önemli görülmektedir. Çalışma, öğretmenlerin, duygu durumlarının sınıf yönetimine, çocuklarla etkileşimlerine ve sınıf içindeki atmosferin şekillenmesine olan etkilerini ele alarak bu alandaki literatüre katkı sunmaktadır. Ayrıca bu bulgular doğrultusunda geliştirilecek öneriler, öğretmenlerin motivasyonlarını artırmak ve mesleki tükenmişlikleri azaltmak adına bizlere rehberlik edebilir. Öğretmenlerin mesleki ve duygusal iyilik halini geliştirmeye yönelik çalışmaların geliştirilmesine ve olumlu öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sınıf iklimine etki eden öğretmen-çocuk etkileşiminin iyileştirilmesi, öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarının desteklenmesi ve geliştirilmesi durumunda çocuklarla olan etkileşiminin de gelişeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, Muş ili okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin duygusal durumlarının sınıf iklimine etkisini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda okulların en önemli paydaşlarından olan öğretmenlerin görüşlerine odaklanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda genel olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Okul öncesi öğretmenleri duygusal durumlarını etkileyen olumlu-olumsuz faktörler hakkında neler düşünmektedir?
- Okul öncesi öğretmenleri kendilerini iyi hissetmedikleri zamanlarda bu durumu çocuklara yansıtmamak için ne tür yöntemler kullanmaktadır?
- Okul öncesi öğretmenlerinin olumlu duygu durumuna sahip olmak için içsel veya dışsal motivasyon kaynakları var mıdır/varsın bunlar nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin olumlu/olumsuz duygu durumuna sahip olmalarının çocuklara etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf iklimi alanındaki görev ve sorumlulukları hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı son olarak da verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Deseni

Araştırmada öğretmenlerin duygusal durumlarının sınıf iklimine etkilerini anlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilmiştir. Nitel araştırmanın temel amacı algı ve deneyimlerin ortaya konmasıdır. Bu durumu da katılımcıların deneyim ve bakış açılarına odaklanarak elde

etmektedir. Bu sayede katılımcıların ne düşündükleri ve ne hissettikleri öğrenilebilmektedir (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020).

Nitel araştırmalarda çok fazla yöntem kullanılabilir. İnsan deneyimlerini sözlü, yazılı anlatımları ya da kayıtları incelenmektedir. Bu incelemeler araştırmacıya veri sağlamak için en etkili yöntemlerden biridir. Yarı yapılandırılmış görüşme ise araştırmacının, konuyla ilgili önceden hazırladığı belli konu başlıkları ya da sorularla görüşmeyi gerçekleştirmesidir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle gerçekleştirilen bireysel görüşmelerde sorulara verilen cevapların ayrıntılı olması bu tekniğin kullanılmasının çalışma açısından uygun olacağı düşünülmektedir (Baltacı, 2019).

Çalışma Grubu

Araştırmada evren olarak 2023–2024 eğitim öğretim yılında Muş ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri; örneklemini ise araştırmaya katılmak isteyen 17 gönüllü okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada kartopu ve zincirleme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem kişiden kişiye, kişiden de durumlara ulaşarak farklı olguları açıklayabilmeyi sağlar (Baltacı, 2018).

Tablo 1. Çalışma Grubu Demografik Bilgiler

Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Yaş Aralığı	Mezuniyet Durumu	Mezun Olduğu Program	Hizmet Yılı	Görev Yeri (Kurum Türü)
Ö1	Kadın	31–35	Lisans	OKL	10 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö2	Kadın	26–30	Lisans	ÇG	5 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö3	Kadın	36–40	Y. Lisans	OKL	15 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö4	Erkek	31–35	Lisans	OKL	7 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö5	Kadın	41–45	Lisans	OKL	20 yıl	Köy Anaokulu
Ö6	Kadın	26–30	Lisans	OKL	4 yıl	Devlet Anaokulu
Ö7	Kadın	31–35	Y. Lisans	ÇG	9 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö8	Kadın	36–40	Lisans	ÇG	14 yıl	Köy Anaokulu
Ö9	Kadın	26–30	Lisans	ÇG	3 yıl	Köy Anaokulu
Ö10	Kadın	31–35	Y. Lisans	ÇG	10 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö11	Kadın	26–30	Lisans	OKL	5 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö12	Kadın	31–35	Lisans	OKL	8 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö13	Kadın	26–30	Lisans	OKL	6 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö14	Kadın	36–40	Lisans	OKL	11 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö15	Kadın	31–35	Lisans	ÇG	7 yıl	Bağımsız Anaokulu
Ö16	Kadın	26–30	Lisans	ÇG	4 yıl	Köy Anaokulu
Ö17	Kadın	41–45	Lisans	ÇG	18 yıl	Bağımsız Anaokulu

OKL: Okul Öncesi Eğitim, ÇG: Çocuk Gelişimi

Veri Toplama Aracı

Bu araştırma için; Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (10.02.2025-182126) Etik Kurul İzni alınmıştır. Bilgi toplama aracının hazırlanmasında araştırma konusu ile ilgili yayınlanmış bilimsel makaleler ve kitaplar

incelenmiş, literatür taraması yapılmıştır. Öğretmenlerin duygu durumlarının sınıf iklimi, eğitim kalitesi ve çocuk motivasyonuna etkisi hakkındaki görüşlerini almak üzere araştırmacı tarafından 18 adet yarı yapılandırılmış sorunun bulunduğu bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu, yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Bu teknikle araştırmada açık uçlu soruların kullanılması görüşmeye esneklik kazandırmaktadır. Bu teknik görüşme yapılan kişiden detaylı bilgiler almayı sağlamaktadır (Yüksel, 2020). Görüşme soruları hazırlanırken önce literatür taraması yapılmış. Hazırlanan görüşme soruları, üniversitenin eğitim fakültesinde görev yapan alan uzmanına sunulmuştur, uzman görüşleri de alındıktan sonra gereken düzeltmeler yapılmış ve görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada veri toplama yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacının, konuyla ilgili önceden hazırladığı belli konu başlıkları ya da sorularla görüşmeyi gerçekleştirmesidir (Baltacı, 2018).

Araştırmada 18 farklı soru sorulmuştur. Araştırmada kullanılan soruların yanıtlarını bulabilmek amacıyla Muş ilindeki okul öncesi öğretmenlerinden 17 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Verilerin toplanması sırasında, görüşmeler bire bir gerçekleştirilmiş ve katılımcıların görüşleri ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Görüşme süresi yaklaşık 20-40 dakika sürmüştür. Görüşmeler sessiz bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonucunda toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılıp ayrıntılarıyla birlikte yazıya geçirilmiştir. Toplanan veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz yöntemi, görüşme verilerinin sistematik bir şekilde incelenerek, içeriklerin belli kurallar dahilinde analiz edilmesini sağlar (Metin ve Ünal, 2022).

Veri analiz sürecinde kodlamaların güvenilirliğini sağlamak amacıyla kodlayıcılar arası tutarlılık kontrol edilmiştir. Bu bağlamda, iki bağımsız araştırmacı tarafından kodlama yapılmış ve elde edilen kodlamalar Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği formül doğrultusunda karşılaştırılmıştır. Kodlayıcılar arası görüş birliği oranı %90'ın üzerinde bulunmuş ve bu oran nitel araştırmalarda kabul edilen güvenilirlik eşiğini aştığı için (Miles & Huberman, 1994), verilerin analizine yönelik güvenilirliğin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Böylece yapılan içerik analizinin sistematik ve nesnel biçimde yürütüldüğü desteklenmiştir.

Bulgular

Araştırmada her bir araştırma sorusu altında yer alan temalar, alt temalar, kategoriler, kodlar ve örnek görüşler tablolar halinde sunulurken, görüşme detaylarına yorumlar kısmında yer verilmiştir. Bu sayede ham verilerden yararlanılarak tabloların yorumlanmasında okuyuculara kolaylık sağlanması amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin psikolojik iyi oluşlarını etkileyen faktörler hakkındaki görüşleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlerin Duygusal İyi Oluşunu Etkileyen Durumlar

Tema	Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Faktörler	Çevresel faktörler	İdare (N=7)	Bana göre okul sınırları içerisinde en önemli etken okul idaresidir. (Ö4)
		Veli (N=9)	Bazen veliyle de anlaşıyoruz ya da uyum sağlayamıyoruz. Benim anlattığımı mesela veli anlamıyor ya da beni farklı algılıyor. (Ö5)
		Çalışma koşulları(N=4)	Sınıfta alışkanlıkları giderememek psikolojimi etkiliyor. (Ö1) Sınıfta materyallerin olması, sınıfın sıcak olması gibi fiziksel şartlar çok önemli. (Ö8)
		Ekonomik durum (N=3)	Yetersiz ücret almamız psikolojimizi olumsuz etkileyen durumlar arasında. (Ö10)
		Mesleğe verilen değer (N=2)	Okul öncesi öğretmenleri eğitim vermiyormuş gibi bir algı var toplumda. Yani sanki öğretmenlik yapmıyoruz da sadece bakıcılık yapıyormuşuz gibi bir algı var toplumda. (Ö10)
		İş arkadaşları (N=1)	Öğretmenler arasındaki iletişim. Çocukların psikolojik durumu da öğretmeni çok fazla etkiliyor. (Ö8)
	Bireysel Faktörler	Özel hayat (N=5)	Ailemden uzakta çalışıyorum. Bu biraz zorluyor beni. (Ö14)
		Yetersizlik duygusu (N=4)	Çocuklarla iletişime geçerken veya bir şeyler kazandırmaya çalışırken çoğu zaman kendimizi yetersiz hissediyoruz. (Ö12)
	Gelişimsel Faktörler	Çocuk (N=10)	Çocuklarla ilk başladığımız zaman okula alışamama durumları var. İnsan biraz bundan muzdarip oluyor aslında. (Ö16)

Öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını etkileyen faktörlerin belirtildiği Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını, çevresel, bireysel ve gelişimsel faktörler olmak üzere üç alt kategorinin etkilediği görülmektedir. Öğretmenlerin bu faktörlerin daha çok olumsuz yönlerine değinmeleri dikkat çekmektedir. Çevresel faktörler kategorisi, okul idaresi, veliler, iş arkadaşları, mesleğe verilen değer, çalışma koşulları ve ekonomik durum etkenlerini içermektedir. Öğretmenler özellikle veli ve idare faktörünün duygusal iyi oluşlarını daha fazla etkilediğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin velilerle anlaşmazlıklar yaşamasının duygusal iyi oluşlarını önemli ölçüde etkilediği belirtilmiştir. Mesleğin toplumda algılanışı, verilen eğitimin sadece oyun oynatmaktan ibaret olarak değerlendirilmesi, öğretmenlerin hem mesleki motivasyonu hem de duygusal iyi oluşlarını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bireysel faktörler kategorisinde öğretmenlerin özel hayatlarında yaşadıkları zorluklar ve duygu durumları ele alınmıştır. Özellikle çocuklarla iletişimde yaşanan yetersizlik hissi, çocuklara yeterli derecede katkı sağlayamama düşüncesi duygusal iyi oluşu olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Gelişimsel faktörler kategorisinde

çocukların gelişimleriyle ilgili durumların öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını etkilediği birçok öğretmen tarafından belirtilmiştir.

Öğretmenlerin duygu durumlarının önemli bulunduğu bu araştırmada, öğretmenlerin olumsuz duygu durumlarının sınıf içindeki duygu durumlarına etkisi ve bu durumla başa çıkma yöntemlerine ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenin Olumsuz Duygu Durumunun Sınıf İçindeki Duygu Durumuna Etkisi

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Duygu durumu	Kurtulma yöntemleri		Duygu kontrolü (N=8)	Çok olumsuz şeyler yaşadığımda gözyaşımı kapatıp içeriye öyle girmeye gayret ediyorum. (Ö13)
			Sosyal destek (N=6)	Meslektaşlarımdan yardım istiyorum. (Ö3)
			Pozitif düşünmek (N=5)	Genel olarak olumsuz psikolojiyi etkileyen etmenler okul dışı bir şeyse okul ve normal hayatı yani iş ve normal hayatı birbirinden ayırma düşüncesine girersin. Biraz daha profesyonel yaklaşılmaya çalışırsın. (Ö7)
			Sağlıklı etkinlikler yapmak(N=4)	Genelde çocukların kendi başına yapabilecekleri etkinlikler yaptırıyorum onlara. (Ö2)
			İletişim becerileri, empati kurmak (N=3)	Çocuklara yansıtmamak için en önemli yöntem direk gülümsüyorum, göz teması kuruyorum çocuklarla ve mutlaka çocuklara sarılırım. Ama tabi izin isteyerek. (Ö8)
			Çocuklarla olmak (N=3)	Çocuklarla birebir etkileşimin yoğun olduğu etkinliklerde en azından kafamı daha çok dağıttığım için olumsuz psikolojim varsa onu uzaklaştırabiliyorum diyebilirim. (Ö4)
			Kişisel gelişim ek aktivite (N=2)	Bizim değerler eğitimimiz var o mesela bizim motivasyonumuzu topluyor gerçekten. (Ö12) Öğretmenlerle birlikte kahve içiyorum. (Ö1)
			Pozitif düşünmek (N=2)	Kendi kendimi motive ediyorum. İyiyim diyorum. Enerjimi yükseltiyorum. (Ö3)
			Kendi mesleğinde olmak(N=1)	Kendi mesleğimde olursam olumsuz psikolojiyi biraz daha atabiliyorum. (pdr mezunu) (Ö16)
Problem durumu	Öğretmen	Duygusal sorunlar	Tahammülsüzlük (N=4)	Sabır noktasında biraz daha sabır seviyemin daha düşük olduğunu hissediyorum. (Ö11)
			Huzursuzluk(N=1)	Psikolojim çocuklara kesinlikle yansıyor onların daha huzursuz olduklarını görüyorum. (Ö2)
		Bireysel Sorunlar	Planlı, programlı olmak(N=2)	Öğretmen sürecin tamamını bir plan program dâhilinde eğitimle götürdüğü zaman etkinliğe odaklanır, çocukların kazanımlarına odaklanır, çocuklardan gelen tepkilere dönütlerle beraber süreci götürür. (Ö7)
			Davranışlarda	Psikolojikmen kendini kötü hissediyorsan

Çözümler	tutarsızlık (N=2)	otomatikman o an vermen gereken tepkiyi veremeyebilirsin yani onu gözden kaçırabiliyorsun. (Ö4)
	Bilgi aktarmada güçlük(N=1)	Vermek istediğim şeyleri veremiyorum. (Ö12)
	Okul paydaşları problemi(N=1)	Stajyerlerimiz oluyor. Onlara bir şey söyleyince yapmıyorlar. Bu durumda biraz sinirlenebiliyorum. (Ö15)
	Duygu kontrolü (N=6)	Biraz daha kendimi sakinleştirmeye çalışıyorum. (Ö6)
	Zayıf etkileşim (N=4)	Kendi olumsuz enerjimi çocuğa yansıtmamak için daha az muhatap oluyorum ki hani o sinirimi çocuğa yansıtmayayım. (Ö3)
	Vicdan muhasebesi yapmak(N=1)	Buradan bir para kazanıyorum helal kazanmak zorundayım. Çocuklara yansıtmamak için 40 takla attım mesela. (Ö13)
	İdareye iletmek (N=1)	Bir çocukla-veliyle sorunum varsa zaten bunu idareyle konuşuyorum. (Ö1)

Tablo 3'te öğretmenin olumsuz duygu durumunun sınıf içindeki duygu durumuna etkisi ve bu durumla başa çıkma yöntemleri ele alınmıştır. Öğretmenlerin sınıf ortamında olumsuz duygu durumunu azaltmaya yönelik çeşitli stratejiler geliştirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin olumsuz duygu durumundan kurtulma yöntemlerinde duygu kontrolünü sağlamanın ön plana çıktığı görülmektedir. Öğretmenler sınıfa girmeden önce kendilerini sakinleştirmeye çalışarak ve çocukların yanında duygu durumu kontrolünü sağlayıp profesyonel bir tutum sergileyerek olumsuz duygu durumunu yönetmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır. Sosyal destek almak, meslektaşlarla vakit geçirmek, sohbet etmek, öğretmenlerin duygusal yüklerini hafifletmelerine katkı sağladığı ayrıca pozitif düşünme yöntemini kullanmanın da olumsuz duyguyla başa çıkmayı kolaylaştırdığı belirtilmiştir. Sınıf içinde öğretmenlerin fazla müdahalesinin olmadığı etkinlikler düzenlemenin olumsuz duyguyu azaltmak için kullanılan bir yöntem olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra pozitif iletişim becerilerini ve empati kurma becerilerini kullanmak öğretmenlerin olumsuz duygusunun çocuklara olan yansımalarını en aza indirdiği belirtilmiştir. Ayrıca ücretli olarak çalıştığını ve mezun olduğu bölümün PDR olduğunu belirten bir öğretmen ise mezun olduğu meslekte çalışma durumunun olumsuz duygudan kurtulmasını sağlayacağını ifade etmiştir. Olumsuz duygunun sınıf içine yansıdığı durumlarda, öğretmenlerin tahammülsüz ve huzursuz durumları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, olumsuz duygu durumunun davranışlarda tutarsızlık ve bilgi aktarmada güçlük gibi sonuçlara yol açtığı ifade edilmiştir.

Çözüm odaklı yaklaşımlarda ise en fazla duygu kontrolünü sağlama yönteminin tercih edildiği görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları çocuklarla etkileşimi azaltmanın çözüm olduğunu belirtmiştir. Empati kurmak, vicdan muhasebesi yapmak ve idareyle iletişime geçmek gibi yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin duygu durumlarının sınıfa yansıtmamak adına çeşitli yöntemler denedikleri, denen bu yöntemlerin sınıftaki

duygu durumunu dengede tutmalarında önemli derecede etkili olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin duygu durumunun günlük etkinliklere yansması ve yorgunlukla başa çıkma yöntemleriyle ilgili görüşlerden elde edilen veriler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Olumsuz Duygu Durumunun Günlük Etkinliklere Yansması ve Başa Çıkma Yöntemleri

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Duygusal Durum	Olumsuz Duygular	Artma	Gerginlik/ Agresiflik (N=1)	Psikolojikmen kendimi iyi hissetmediğimde kendimi daha gergin hissediyorum. (Ö6)
	Olumlu Duygular	Azalma	Neşe, heyecan, istek, sabır, motivasyon, verim (N=6)	Kendimizi Psikolojikmen iyi hissetmediğimiz durumlarda etkinlikleri çok değiştirmiyoruz, çok seçmiyoruz. Fakat yaptığımız etkinliklerdeki neşemiz, heyecanımız, isteğimiz ister istemez azalıyor. (Ö7)
Etkinlik Süreci	Etkinlik türünde değişiklik	Yönelinen etkinlik türleri	Masa Baş Etkinlikler (N=5)	Kendimi kötü hissettiğimde ben açıkçası hareketli etkinliklerden çok, biraz daha masa başı etkinliklere yöneldiğimi fark ediyorum. Yani çok fazla hareketli, enerjik olmak istemediğimi sınıfta hissediyorum. (Ö10)
			Serbest etkinlik (N=3)	Daha çok çocuklara böyle serbest etkinlikler yaptırıyorum, boyama yaptırıyorum. Çünkü verimli olamayacağımı düşündüğüm için bir şey öğretmekten ziyade onları serbest bırakıyorum. (Ö3)
			Açık Hava Etkinliği (N=3)	Bu yüzden daha çok mesela o günü zor geçirecek etkinlikler değil de günü kurtaracak etkinlikleri tercih ediyorum. Mesela açık hava etkinlikleri...(Ö11)
			Bireysel Etkinlik (N=1)	Toplu etkinliklerden kaçınıyorum diyebilirim. Bireysel etkinliklere yöneliyorum. (Ö6)
			Enerjik Etkinlik (N=1)	Daha enerjik etkinliklere yönelip kendimizi bu şekilde, psikolojik sorunumuzu bu şekilde unuttuğumuz noktalar da oluyor(Ö16).
			Plandan şaşmamak (N=6)	O gün genelde planlamamdan şaşmam. Özellikle o gün plana daha iyi uyarım. (Ö13)
			Masa başı etkinlikleri (N=2)	Mesela sanat etkinliği veriyorum ben onlara onlar bir köşede yaparken ben de bir köşede dinleniyorum. (Ö9)
			Müzik etkinliği (N=2)	Çocuklar şu an dinlenme vakti hepimiz çok yorulduk. Tamam, mı diyorum tamam diyorlar. Minder alıp uzanıyorlar onlar. O şekilde dinlendirici bir müzik açıyoruz. (Ö16)
			Hareketli etkinlikler (N=1)	Kendimi çok yorgun hissettiğimde hareketli etkinlikler yaptırıyorum. (Ö6)
			Çocuk isteğine göre etkinlik (N=3)	Bugün birazcık yorgun hissediyorum kendimi diyorum. Ama mesela o an o çocukların modu benim için daha değerli. Çok enerjiklerse hadi bahçeye çıkalım. (Ö8)
Yöntemler		Etkinlikler		

	Çocuğa sorumluluk vermek, çocuğun Empati Kurması (N=1)	Çocuklara dedim ki ben tek başımayım, sınıfı da temizleyemem çok kötüyüm dedim. Ve sınıf bayağı dağıldı dedim. Sizden rica ediyorum bugün sınıfı toplamam da bana yardımcı olun. Sınıftan çıktım nöbetçiydim bir de. Sınıfa bir geldim çiçek gibi, pandufları bile dolaplara yerleştirmişler kirli olan dolapları boşaltmışlar Yeni baştan düzeltmişler. (Ö13)
--	--	--

Öğretmenlerin olumsuz duygu durumlarını yaşarken bu durumu etkinliklere yansıtma durumları bu durumla ve yorgunlukla başa çıkma yöntemlerinin belirtildiği Tablo 4 incelendiğinde; alınan yanıtlardan öğretmenlerin olumsuz süreçlerde, olumlu duygularındaki azalma, olumsuz duyguların artması dikkat çekmektedir. Agresiflik, gerginlik gibi olumsuz duyguların öne çıktığı görülmektedir. Özellikle duygusal açıdan kendini iyi hissetmeyen öğretmenlerin, sınıfta daha gergin hissettikleri belirtilmiştir. Bu durumun öğretmen tutumunu etkilediği, sabır, neşe ve motivasyonun azalmasına yol açabildiği anlaşılmaktadır. Tüm bunlar öğretmenlerin duygusal durumunun sınıf ortamına nasıl yansıdığını açıkça göstermektedir.

Öğretmenlerin duygu durumlarının etkinlik süreçlerine ve anlık duygularına doğrudan yansıdığı görülmektedir. Kendini kötü hissedip enerjik etkinlik yaparak, olumsuz duygudan kurtulduğunu, motive olduğunu belirten bir öğretmen bulunmaktadır. Diğer öğretmenler ise dinlenme alanı sunması ve enerji gerektirmeyen etkinlikler olmalarından ötürü, masa başı etkinlikleri, serbest etkinlikleri ve açık hava etkinliklerini bu süreçte daha fazla tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Belirli bir plana uyarak etkinlikleri uygulamanın olumsuz duygulara odaklanmayı engellediği düşüncesi ile bazı öğretmenlerin plandan şaşmadan süreci yönetmeye özen gösterdiği anlaşılmaktadır. Açık hava etkinliklerinin, zor geçen günlerde öğretmenlerin tercih ettiği etkinlik türü olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenler bazen çocukların moduna göre etkinliklerini ayarlayarak, sınıfın genel enerjisine uyum sağlamaya çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Olumsuz duygular ve yorgunlukla başa çıkma yöntemlerine baktığımızda, öğretmenlerin farklı stratejiler kullandığı görülmektedir. Bazı öğretmenlerin masa başı etkinlikler yaparak kendi dinlenmelerini sağladığı, bazı öğretmenlerin ise dinlendirici müzik etkinliklerine yöneldikleri görülmektedir. Sıkça kullanılan diğer yöntemlerin ise, stajyerden, personelden ve meslektaşlardan destek almak olarak belirtilmiştir. Ayrıca ağrı kesici kullanmak, çocuğa sorumluluk vermek, çocuğun empati kurmasını sağlamak da öğretmenlerin olumsuz duygu durumlarını iyileştirmeye yönelik geliştirdikleri stratejiler olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin duygu durumlarını etkileyen bazı motivasyon kaynaklarının olduğu fark edilmiştir. Motivasyon kaynaklarına yönelik görüşleri içeren veriler Tablo 5' te sunulmuştur.

Tablo 5. Motivasyon Kaynakları

Tema	Kategori	Kod	Örnek Görüşler
------	----------	-----	----------------

Motivasyon Kaynakları	İçsel –dışsal Motivasyon (N=12)	Planlı, programlı olmak	Okula erken geldiğimde kendimi daha iyi ve motive hissediyorum. Sabah erkenden geliyorum. Defterimi dolduruyorum, o gün çıktı alacaksam onları alıyorum, sınıfta çocuklar gelmeden biraz zaman geçiriyorum. (Ö1)
		Çocuklarla etkileşimde olmak	Çocuklarla beraber herhangi bir iş yapmak. Onlarla sohbet etmek. Onların bir konu hakkındaki görüşlerini almak. Beni çok mutlu ediyor. (Ö2)
		Eğitimler almak	Bir de ekstradan eğitimler almaya gayret ediyorum. Online eğitimlere katılıyorum. İkinci üniversite mi okuyorum bitirmek üzereyim mezun olacağım son sınıfım. Bu tarz şeylerle hayatımı dolu dolu geçirerek yapıyorum. (Ö13)
		Müzik	Müzik mesela çok yüksek etkisinin olduğunu düşünüyorum. (Ö8)
		İhtiyaç giderme	Sürekli okul okul okul bu bizi çok yoruyor yıpratıyor, hafta sonumuzda bir şehir dışı gezisi bile beni rahatlatabiliyor. O haftaya daha motive bir şekilde başlayabiliyorum. (Ö5)
	Sosyal Destek (N=4)	Eğitim ortamında farklılık	Sınıf dışı sosyal etkinlik ya da aile katılımının yoğun olduğu etkinlikler. (Ö4)
	Başarı Deneyimi (N=3)	Katkı sunmak	Ömrün verimli bir şekilde kendisine, çevresine, insanlığa belirli bir katkı sunarak geçirebildiği zaman, belirli bir üretkenlikte olduğunu hissettiği zaman, bununla iyi hissedebilmesi lazım, bununla yetinebilmesi lazım. (Ö7)
		Çocuklarda gelişim gözlemlemek	Pasif ya da köşede oturan, üzgün, mutsuz olanları gözlemleyemiyorsunuz. Asla ilerlemiyor. Sana çaktırmıyor o kadar yavaş küçük küçük ilerliyor ki. Sene sonu geliyor. Bir miktar açılmış, çok az. Sonra kendinizi başarısız hissediyorsunuz. (Ö8)
	Kişisel Değerler (N=1)	Dini kitap okumak	Daha çok Kur'an-ı Kerim okurum. (Ö15)
		Olumlamalar yapmak	Psikolojide olumlamalar vardır. Kuantum enerji diye bir şey vardı o eğitime katılmıştım. (Ö13)

Öğretmenlerin motivasyon kaynaklarının belirtildiği Tablo 5 incelendiğinde, motivasyon kaynaklarının hem mesleki hem de kişisel hayatlarını etkileyen çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Alınan yanıtlardan içsel ve dışsal etkenlerin motivasyon artırmada daha belirleyici olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda planlı programlı çalışma düzenine sahip olmak, çocuklarla etkileşimde olmak, eğitimlere katılmak, kişisel ihtiyaçları karşılamak gibi unsurların içsel-dışsal motivasyonu artırdığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin çocuklarla etkileşimde olmaları, çocukların düşünce ve gelişimlerini gözlemlemek, mesleklerine dair anlam bulmalarını sağlamalarına yardımcı olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerle kurulan güvene dayalı ilişkilerin, öğretmenlerin içsel motivasyonunu güçlendirdiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin planlı ve düzenli bir şekilde çalışmalarını sürdürmeleri, güne daha odaklı ve istekli başlamalarına katkı sağlamaktadır. Bazı öğretmenler için sosyal destek almak, çeşitli eğitimlere katılmak ve kişisel gelişimlerine

yatırım yapmak önemli bir motivasyon kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Yeni bilgiler edinmek ve bireysel gelişimlerini sürdürmek, öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarını artırmakta; motivasyonlarını tazelemede kişisel ihtiyaçların karşılanması etkili olduğu vurgulanmaktadır.

Başarı deneyimi motivasyonu artıran önemli bir unsur olarak belirtilmiştir. Son olarak, dini inançlar ve kişisel değerler de bazı öğretmenler için bir motivasyon kaynağı olarak görülmektedir. Öğretmenlerin belirtmiş oldukları bu motivasyon kaynaklarını etkin şekilde kullanmalarının, mesleki doyumlarını artırdığı ve bu durumun sınıf ortamına olumlu yansımalarının olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin olumlu duygu durumlarının çocuklara etkisinin olduğu fark edilmiştir. Öğretmenlerin olumlu duygu durumları ve olumlu duygu durumunun çocuklara etkisi hakkındaki görüşleri Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin Olumlu Duygu Durumları ve Çocuklara Etkisi

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Öğretmen Duygu Durumu	Çocuğa etkisi	Doğru orantı	Olumlu duygu (N=12)	Olumlu bir şeyi olumsuz bir duyguyla, olumsuz bir ruh haliyle, olumsuz bir psikolojiyle aktarabilmek eğitimin doğasına aykırıdır. Yani beyaz bir şey elde etmek istiyorsun ama siyah boya kullanıyorsun gibi bir şey. (Ö8)
		Olumlu etki	Güvende hissetmek, öz güven(N=4)	Çocuk kendini daha rahat hisseder, bana yaklaşırken, benimle konuşurken daha rahat olur. (Ö6)
			Enerjik olmak, enerji atmak(N=4)	Daha enerjik girdiğinde sınıfa gerçekten çocuklar da bundan daha haz alıyorlar keyif alıyorlar, daha çok enerjik oluyor onlar da enerjilerini daha güzel atıyorlar. (Ö16)
			Etkili iletişim(N=2)	Çekinmeden konuşabilir. Sıkıntısı varsa anlatabilir, problem yaşıyorsa bunu daha iyi bir şekilde söyleyebilir. (Ö6)
			Öğretmeni rol model almak(N=2)	Evde mesela benim taklidimi yapıyorlarmış. Söylüyor veliler. Sizin gibi konuşuyor öğretmenim. Yani çok çok büyük etkisi var siz nasılsanız onlar da sizi yansıtıyorlar. (Ö8)
	Olumlu Özellikler		Kendimi yeterli buluyorum. (Ö9)	
			Öz yeterlilik (N=12)	Öz yeterliliğim konusunda bir dönem kendimi sorguladığım oldu. Ve bunun sonucunda da kendimi yüksek lisansta buldum. (Ö4)
			Dışa Dönüklük (N=9)	Okul sınırları dışında sosyal etkinliklere, çocuklara etkinlikler yaptırmaya çalışırım. Yani olabildiğince hem çocukları dışa dönük birer birey olarak yetiştirmeye çalışıyorum. Hem kendim kendimi geliştirip onlara da yansıtmaya çalışıyorum. (Ö4)
			İyimserlik (N=8)	Şu çocuk ne kadar yaramaz, şu çocuğun şu tavrından nefret ediyorum falan deyip sürekli bu şekilde düşünürseniz. Bu işi yapamazsınız çünkü kilit noktası sevgi. (Ö8)

Güven(N=6)	Hem kendime güven duygumun fazla olması etkiliyor hem de çalıştığın kurumun da sana güven duyduğunu bilmek ya da senin ona güven duymanda psikolojini olumlu etkiliyor. (Ö1)
Psikolojik Dayanıklılık (N=6)	İdare var, personel var, diğer hocalar var. En son sınıfa giriyorsunuz. Oraya kadar yaşadığınız her şey. İşte müdür bana ters baktı. Diğer hocayla ben dün kavga etmiştim. İşte bunların aslında hiçbir önemi yok. Çünkü bu çocuğun bir günahı yok. Ve orada dayanıklı olup eğitimimizi bu şekilde tamamlamamız lazım. (Ö8)

Öğretmenlerin olumlu duygu durumları ve bunun çocuklara olan etkilerinin belirtildiği Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin olumlu duygu durumlarının hem çocukların duygusal durumlarını hem de eğitim sürecini doğrudan ve doğru orantılı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Öğretmenlerin olumlu özellikleri arasında iyimserlik, güven, dışa dönüklük ve psikolojik dayanıklılık gibi faktörler öne çıkmaktadır. Öğretmenlerin bazıları öz yeterliliklerinin düşük olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin öz yeterlilikle ilgili sorgulamalar yapmalarının gelişim ve ilerleme fırsatlarına yönelmelerini sağladığı anlaşılmaktadır. Öğretmenler çocukların sosyalleşmesi için dışadönük olmanın önemli olduğunu belirtmişlerdir. İyimserlikle ilgili örnek görüşten hareketle, çocuklara sevgiyle yaklaşma ve olumsuz durumları tolere etme becerisi, öğretmenin hem işini severek yapmasını hem de çocuklarla sağlıklı ilişki kurmasına katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Güven duygusunda ise çoğu öğretmenin kendine güven duyduğu belirtilmiştir. Psikolojik dayanıklılık ise, öğretmenleri zorlu durumlarla başa çıkma konusunda güçlendirdiği için önemli bir özellik olarak değerlendirildiği görülmektedir. Bazı öğretmenler ruhsal olarak kendilerini iyi hissettiklerini ifade ederken, bazıları ise zaman zaman psikolojik olarak zorlandıklarını dile getirmiştir. Bununla birlikte kimi öğretmenlerin kurumsal sorunlar, günlük hayatta yaşanan zorluklar ya da iş arkadaşlarıyla yaşanan anlaşmazlıklara rağmen sınıfa girdiklerinde bu sorunları çocuklara yansıtmadıkları belirtilmiştir. Bu tutum öğretmenlerin mesleki duyarlılıkları açısından önemli görülmektedir. Dayanıklılığın sadece bireysel bir özellik değil aynı zamanda mesleki bir sorumluluk olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

Olumlu bir duygu durumuyla sınıfa giren öğretmenlerin, çocuklara güven duygusu aşılayarak onların öz güvenlerini geliştirdikleri ve sağlıklı iletişim kurabilecekleri bir ortam oluşturdukları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin etkili iletişim becerileri, çocukların kendilerini rahatça ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Öğretmenlerin çocuklar için sadece bilgi kaynağı değil, aynı zamanda sosyal becerilerin öğrenildiği önemli bir rol model olduğu anlaşılmaktadır. Çocukların evde öğretmenlerinin sözlerini ve davranışlarını taklit etmeleri, onları birer model olarak benimsediklerini göstermektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Etkileşim Yöntemleri, Seviyeleri ve Çocuklarla İletişimi Etkileyen Faktörler

Tema	Kategori	Alt	Kod	Örnek Görüşler
------	----------	-----	-----	----------------

Kategori			
Etkileyen Faktörler	Olumsuz Faktörler	Çocuk Faktörü	Davranış Problemleri (N=1)
			Bazen oyuncaklara zarar verme durumları oluyor... Mesela bazen etkinlik yapmak istemiyor olabilir. Aşırı derecede inat yapan çocuklar oluyor. Mesela kahvaltıya geçeceğiz. Ben geçmeyeceğim, ben yemeyeceğim diyor. Niye ben ilk sırada değilim? Örneğin çok basit sebepler. (Ö6)
	Olumlu Faktörler	Dış Etkenler	Değerler konusunda hassasiyet(N=3)
			Çocuklar rakamları öğrenmeyiversin ama yalan söylememeyi öğreysin düşüncesindeyim. (Ö13)
Etkileyen Faktörler			Veliyle sıkıntı yaşamak(N=1)
			Mesela çocukta bariz bir sıkıntı varsa bunu aile kabul etmiyorsa bu sefer çocukla iletişimim bozuluyor. (Ö1)
	Olumlu etkileşim yöntemleri		Etkili iletişim(N=7)
			Çocuklar aslında sabırla dinlenilmek istiyorlar... Göz temasına çok dikkat ediyorum. Mutlaka boylarına eğilirim. Asla yüksekten konuşmam. (Ö8)
Etkileşim seviyesi			Dengeli davranış sergilemek(N=2)
			Sürekli tatlı oluşan bu sefer çocuk seni ciddiye almaz. O yüzden yeri gelecek tatlı yeri gelecek ser. Bu şekilde etkileşim kurmaya çalışıyorum. (Ö1)
			Fiziksel Temas(N=1)
			Fiziksel teması çok severim ve bunun çok etkili olduğuna inanırım. (Ö2)
Etkileşim seviyesi			İyi seviye(N=8)
			Çocuklarla etkileşim noktasında kendimin iyi olduğunu düşünüyorum. (Ö6)
			Orta seviye(N=3)
			Genel olarak yetersiz bulduğum konularda oluyor. Yeterli bulduğum konular da oluyor. (Ö10)
Etkileşim seviyesi			Kötü seviye(N=1)
			Ben bazen kendimi çok yetersiz görüyorum. Kendimi geliştirmem gerektiğini düşünüyorum. (Ö12)
Etkileşim seviyesi			Çocukların davranışları belirleyici (N=1)
			Ben öncelikle çocuklara dikkat ederim. Çocuklarım benimle rahat iletişim kurabiliyorlar mı? Çekinmeden sıkılmadan söyleyebiliyorlarsa ben o noktada çocuklarla etkileşimim iletişimim evet iyi noktadadır derim. (Ö16)

Tablo 7 de yer alan öğretmenlerin çocuklarla olan etkileşim yöntemleri ve iletişimlerini etkileyen faktörler, öğretmenlerin eğitim sürecinde karşılaştıkları çeşitli zorlukları ve bu etkileşimdeki olumlu olumsuz faktörleri ortaya koymaktadır. Tabloda yer alan bulgulara göre çocuk faktörünün öğretmenlerin iletişimini olumsuz etkileyebildiği görülmektedir. Hareketli çocuklar, inatçı davranışlar, olumsuz duygular ve sınıf içi anlaşmazlıklar gibi durumlar öğretmenlerin çocuklarla sağlıklı iletişim kurmasını güçleştirebildiğini göstermektedir. Ayrıca veli ile yaşanan sıkıntıların, öğretmenle çocuk arasındaki iletişimi zedelediği ifade edilmiştir. Değerler konusunda hassasiyet göstermek öğretmenlerin sınıf içindeki etkileşimlerini destekleyen bir faktör olarak belirtilmiştir. Örnek görüşte değinildiği

gibi, değerler eğitiminin çocukların empati geliştirmesine ve çevreye duyarlı bireyler olmalarına yardımcı olduğu ifade edilmiştir. Bu tür değerler çocukların sadece akademik gelişimlerini değil sosyal ve duygusal gelişimlerini de desteklediği için önemli görülmektedir. Bu yaklaşımın çocukların sadece kendilerine değil, çevrelerindeki diğer canlılara ve doğaya karşı sorumluluk taşıyan bireyler olmalarını sağlamaya yardımcı olduğu ifade edilmiştir.

Olumlu yöntemler açısından öğretmenlerin dengeli bir yaklaşım sergilemeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Sürekli olarak aşırı tatlı ya da aşırı sert olmaktan kaçınılması gerektiği her iki yaklaşımın dengeli kullanılması gerektiği böylece çocukların öğretmeni ciddiye alınmasının kolaylaşacağı ifade edilmiştir. Ayrıca etkili iletişimde göz teması kurmak, çocuklarla aynı boyda konuşmak ve duygularını rahatça ifade edebilecekleri ortam yaratmak öğretmenlerin çocuklarla kurduğu etkileşimi güçlendirebileceğini belirtilmiştir. Etkileşim seviyesi başlığı altında ise öğretmenlerin kendilerini değerlendirdikleri görülmektedir. Bazı öğretmenler çocuklarla olan etkileşimlerinde kendilerini başarılı ve etkili hissederken bazılarının bu konuda düşük seviyede olduklarını düşündükleri görülmektedir. Kendini iyi seviyede gören öğretmenler çocuklarla olan ilişkilerinin sağlıklı olduğunu ve çocukların kendileriyle rahatça iletişim kurabildiklerini belirtmişlerdir. Ancak bazı öğretmenler kendilerini yetersiz görmekte çocuklarla iletişimde kendilerini geliştirmeleri gerektiğini ifade etmektedirler. Bu durum öğretmenlerin etkili iletişim kurma becerilerinin sürekli gelişmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin duygu durumunun çocuklara ve sınıf iklimine etkisi önemli görülmektedir. Bununla ilgili görüşlerden elde edilen veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmen Duygu Durumunun Çocuklara ve Sınıf İlimine Etkileri

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Çocuklara Etki	Olumlu Etki		Doğru orantı (N=12)	Mutlu öğretmen mutlu çocuk mutlu sınıf. Mutsuz öğretmen mutsuz sınıf bence. (Ö11)
			Sınıfta mutlu, enerjik olmak(N=8)	Sınıfa mutlu geldiğim zaman çocukların da yüzlerinin güldüğünü fark ediyorum. (Ö2)
			Öğretmeni taklit etmeleri (N=2)	Oyunu gösterirken önce ben oynuyorum, çok enerjik oluyorum, eğleniyorum. Dans ediyorum ister istemez o sırada çocukların da aynı şeyleri yapmak istediklerini görüyorum. (Ö10)
	Olumsuz Etki	Duyguların çocukları etkilemesi	İletişim, temas, aidiyet duygusu, güven duygusun azalması(N=2)	Kendilerini rahat hissedemezler, gelip benimle konuşamazlar. (Ö6)
			Öğretmenle empati kurmak (N=4)	Üzgün olduğumda geliyorlar. Neyin var, ne oldu? Soruyorlar. Bazen geliyorlar empati kurmaya çalışıyorlar. Geliyorlar sarılıyorlar üzülme falan filan. Destek vermeye çalışıyorlar. (Ö14)

Sınıf iklimi	Öğretmen duygu durumu etkisi	Olumlu duygu durumu	Doğru orantı(N12)	Mutlu öğretmen mutlu çocuk mutlu sınıf. Mutsuz öğretmen mutsuz sınıf bence. (Ö11)
			Çocuğa olumlu etki(N=10)	Ben iyi olduğum zaman onlar ekstra iyi ekstra enerjik oluyorlar. (Ö17)
			Fiziksel çevre düzenleme (N=1)	O gün motive gelmişse ne oluyor materyalini de hazırlıyor ortamı hazırlıyor. (Ö1)
		Olumsuz duygu durumu	Plansızlık (N=1)	Planlaması doğru değil mesela bu sefer bu savruluk çocuğa yansıyor(Ö1)
			Baskıcı tutum(N=1)	Çok baskıcı olduğunuz zaman, çok negatif olduğunuz zaman, çok mutsuz olduğunuz zaman, çocuklardaki o enerjiyi öldürüyorsunuz aslında. (Ö10)
	Çocukların etkisi	Olumsuz etki	Kaynaştırma öğrencileri (N=3)	Kaynaştırma öğrencisi, çocukların her hareketlerine müdahale ediyor. Ve çocuklar etkinliklere, oyunlara adapte olamıyorlar. Ve dolayısıyla sınıf iklimi bozuluyor. (Ö2)
	Çocuklara etki	Olumlu etki	Sosyal ilişkiler(N=5)	Toplu bir ortam varsa, sosyal bir dinamizm söz konusuysa çocuk o sosyal dinamiğin içinde kendini katmaya çalışıyor. Ve bu da olumlu yönde etkiliyor bence. (Ö4)
			Duygusal gelişim/ifade(N=2)	Yoksa sınıfta harika bir gün neşeli bir gün geçirdiklerinde mesela. Çocuklar da bence kendilerini daha iyi hissediyorlar. Daha mutlu oluyorlar. Daha mutlu gidiyorlar eve. (Ö14)
			Güven duygusu(N=2)	Mesela çocuklarla biz sınıf içerisindeyken ben onların ev ortamında gibi davrandıklarını gördüğüm zaman çok mutlu oluyorum. Diyorum ki demek ki sınıfta sıkılmıyorlar, demek ki sınıfta kendilerini evdeymiş gibi hissediyorlar. (Ö6)
			Davranış yönetimi(N=2)	Çocukların hepsinin tutum ve davranışlarının güzel olması, diğer çocukları da etkiliyor. (Ö2)
			Sorumluluk bilinci(N=1) Empati kurmak(N=1)	Sınıfta belli bir sistem, kurallar, rutinler olması lazım ki o sınıf iklimi oluşsun. (Ö10)

Öğretmenlerin duygu durumlarının çocuklar ve sınıf iklimi üzerindeki etkilerinin belirtildiği Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerin olumlu duygu durumunun sınıf içindeki genel atmosferi şekillendirdiği, çocuklarla olan etkileşimlerini de doğrudan etkilediği görülmektedir. Bu durum olumlu ve olumsuz etkiler açısından değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin olumlu duygusal durumlarının, çocuklar üzerinde olumlu bir etki yarattığı

görülmektedir. Mutlu ve enerjik bir öğretmen, çocukların da yüzlerini güldürmekte, onların duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerini sağladığı anlaşılmaktadır. Bu durum öğretmenlerin duygu durumlarının, çocukların motivasyonu ve etkinliklere katılımı üzerindeki etkisini göstermektedir. Öğretmenlerin olumsuz duygusal durumlarının çocukların davranışları ve öğretmenleriyle olan etkileşimlerini olumsuz yönde etkileyebildiği görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin olumsuz duygusal halleri, sınıfın genel atmosferini de olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Plansızlık ve dağınıklık, çocukların dikkatini dağıtarak sınıfın düzenini bozabilen bir faktör olarak ifade edilmiştir. Olumsuz öğretmen tutumunun çocukların enerjisini düşürebildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte bazı durumlarda çocukların empati kurarak öğretmene destek olmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu çocukların öğretmenleriyle duygusal bağlarının kuvvetli olduğunu ancak bu bağın olumlu şekilde sürdürülebilmesi için öğretmenin duygusal dengesinin önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğretmenin duygusal durumu, sınıfın fiziki düzenini de etkileyebildiği ifade edilmiştir.

Sınıf iklimi açısından öğretmenin duygu durumu, fiziksel düzenlemelerden çocukların davranışlarına kadar birçok alanda belirleyici bir role sahip olduğu görülmektedir. Son olarak, çocukların sınıf iklimi üzerine yarattığı etkiler de değerlendirilmiştir. Kaynaştırma çocuklarının sınıf içinde diğer çocuklarla uyum sağlamakta zorlanması, etkinliklere katılmakta güçlük çekmeleri sınıf iklimini zorlaştırdığı ifade edilmiştir. Bunun yanında, öğretmen mutluluğu ile çocukların mutluluğu arasında doğru orantı olduğu da dile getirilmiştir. Bir öğretmenin ifadeleriyle “Mutlu öğretmen, mutlu çocuk, mutlu sınıf” anlayışı sınıf ikliminin öğretmen duygu durumuyla olan güçlü bağıı ifade etmektedir. Bu durum öğretmen duygu durumunun sınıf atmosferine doğrudan yansıdığını açıkça ortaya koymaktadır. Sosyal ilişkiler açısından bakıldığında, olumlu bir sınıf iklimi içinde çocukların sosyal beceriler geliştirdikleri ve grup içinde kendilerini daha rahat ifade edebildikleri belirtilmiştir. Duygusal gelişim ve ifade becerilerinin de öğretmenlerin olumlu tutumları sayesinde güçlendiği görülmektedir. Çocukların mutlu bir gün geçirdiklerinde kendilerini mutlu hissettikleri ve eve de mutlu dönmeleri, öğretmenin pozitif etkisinin günlük yaşamlarına da yansıdığını göstermektedir. Bu durum öğretmenlerin sınıfta olumlu bir iklim oluşturmalarının, çocukların yalnızca o anki ruh haline değil genel anlamda duygusal iyi oluşlarını da desteklediğini ortaya koymaktadır.

Güven duygusunun güçlenmesi de olumlu etkilerden biridir. Davranış yönetimi ve sorumluluk bilincinin ise öğretmenlerin olumlu tutumlarının çocukları doğrudan etkilediği alanlardan biri olduğu görülmektedir. Bulgulardan sonuçla, öğretmenlerin duygu durumlarının yalnızca bireysel bir mesele olmadığı çocukların sosyal duygusal gelişiminden sınıf ortamının düzenine kadar birçok alanda belirleyici bir faktör olduğu görülmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarının korunmasının hem çocuklar hem de eğitim süreci açısından kritik bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin iyi ve kötü geçirdikleri gün hakkındaki görüşlerinden elde edilen veriler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. İyi-Kötü Gün Kıyaslaması

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Kıyaslama	İyi gün	Öğretmen	Yüksek Motivasyon, Enerjik olmak (N=8)	Olumlu olduğum zaman duraceell pil gibiyim yani fazla enerjik. (Ö13)
			Olumlu etkileşim(N=8)	Kendimi iyi hissettiğim zamanda çocuklara daha iyi iletişime geçebiliyorum. (Ö12)
			Verimli gün geçirmek(N=6)	İyi olduğumda çok iyiyimdir bütün günüm verimli geçiyordur. (Ö15)
			Duygusal denge(N=4)	Çok olumsuz şeyler yaşadığımda gözyaşımı kapatıp içeriye öyle girmeye gayret ediyorum. (Ö13)
			Kaliteli etkinlikler(N=2)	Yani çok mutlu olduğum bir günde çocukların çok daha enerjik olduğunu, yaptığımız etkinliklerin çok daha verimli geçtiğini hissediyorum. (Ö10)
		Çocuk	Olumlu duygular (N=3)	Kendimi iyi hissettiğim günde hem enerjik hem de pozitif oluyorum. (Ö2)
			Etkinliğe adapte olmak(N=1)	Kendim motive olduğum bir gün, çocukların da aynı şekilde çok güzel davranışlarının olduğunu, kendilerini mutlu hissettiklerinin ve nedense etkinliklere daha çok adapte olduklarını fark ediyorum. (Ö2)
			Yüksek enerji(N=1)	Yani çok mutlu olduğum bir günde çocukların çok daha enerjik olduğunu. (Ö10)
			Öğretmeni rol almak(N=1)	Örnek vereyim; çocuk benden bir şey istiyor, ben çocuğa tabi ki veririm diyorum. Mesela ben çocuktan istiyorum. Tabi ki öğretmenim ben veririm diyor. Yani direk çocuk etkileniyor. (Ö3)
			Düşük enerji, verimsizlik, isteksizlik(N=5)	Kötü geçirdiğim bir günde hiçbir şey yapmak istemiyorum. (Ö14)
	Kötü Gün	Öğretmen	Olumsuz duygular(N=3)	Kötü bir olay yaşadıysam kötü hissetmişimdir, o zaman da yıkık oluyorum zaten. (Ö5)
			Etkileşimi kesmek, azaltmak (N=2)	Kötü olduğum zaman neredeyse hiç iletişime geçmiyoruz. Çocukları genellikle serbest bırakıyorum. (Ö12)
			Destek ihtiyacı(N=1)	O gün çalışma arkadaşlarımdan ya da okuldaki personellerden destek istiyorum. (Ö5)
			Bireysel etkinlikler(N=1)	Ama kötü hissediyorsam bireysel etkinlik işte, nedir? Belki bir sanat etkinliği... (Ö4)
		Çocuk	Huzursuz, üzgün (N=2)	İstemesem de psikolojim kötü olduğu zaman çocuklara yansıyor ve çocukların huzursuz, daha bir hareketli olduklarını fark ediyorum. (Ö2)
			Empati kurmak(N=1)	Çocuk da şu an öğretmenimiz hasta, akıllı olalım diyor mesela. (Ö3)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin iyi gün ve kötü günlerindeki duygu durumlarının kendi performansı ve çocuklar üzerindeki etkisinin belirtildiği Tablo 9 incelendiğinde, öğretmenlerin iyi ve kötü günlerindeki farklılıkların hem kendi performansını hem de çocukların sınıf içindeki davranış ve duygusal durumlarını önemli ölçüde etkilediği görülmektedir. İyi bir gün geçiren öğretmenlerin enerjik, verimli ve duygusal açıdan dengeli oldukları anlaşılmaktadır. Bu olumlu durumun, öğretmenlerin çocuklarla daha etkili iletişim kurmalarına ve kaliteli etkinlikler düzenlemelerine neden olduğu görülmektedir. İyi geçirilen bir günün, yalnızca öğretmenlerin performansına değil, aynı zamanda çocukların sınıf içindeki duygu durumu ve davranışlarına da olumlu bir şekilde yansıdığı belirtilmiştir.

Öğretmenlerin iyi günlerinin, domino etkisiyle sınıf atmosferini tüm çocukların yararına olumlu hale getirebildiği anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin kötü bir gün geçirmeleri, sınıf içi performanslarını olumsuz etkileyerek çocuklarla kurdukları iletişimin zayıflamasına neden olabilmektedir. Düşük enerji, isteksizlik ve verimsizlik gibi durumların, öğretmenlerin çocuklarla olan etkileşimlerini azaltmalarına veya kesmelerine neden olduğu belirtilmiştir. Kötü bir günü daha az stresli hale getirebilmek adına bazı öğretmenlerin bireysel etkinliklere yönelme ve destek alma ihtiyacı hissettikleri ifade edilmiştir. Öğretmenlerin duygu durumlarının çocuklara yansıdığı, bu durumun çocuklarda üzüntü ve huzursuzluk gibi duygusal tepkilere yol açtığı belirtilmiştir. Öte yandan, öğretmenin olumsuz duygularını çocuklara açıkça ifade etmesi durumunda, çocukların öğretmenleriyle empati kurabildikleri de belirtilmiştir. Tüm bu bulgular, öğretmenlerin duygusal durumlarının çocukların davranışları ve duygusal durumları üzerinde doğrudan etki ettiğini açıkça göstermektedir. Öğretmenlerin duygu durumlarının sınıf iklimini etkilediği fark edilmiştir. Sınıf ikliminin çocuklara etkisi ve sınıf ikliminde karşılaşılan sorunlarla ilgili görüşlerden elde edilen veriler Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Sınıf İkliminin Çocuklar Üzerindeki Etkileri ve Sınıf ikliminde Karşılaşılan Sorunlar

Tema	Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Çocuklara etki	Olumlu etki	Sosyal ilişkiler(N=5)	Toplu bir ortam varsa, sosyal bir dinamiklik söz konusuysa çocuk o sosyal dinamiğin içinde kendini katmaya çalışıyor. (Ö4)
		Duygusal gelişim/ifade(N=2)	Yoksa sınıfta harika bir gün neşeli bir gün geçirdiklerinde mesela. Çocuklar da bence kendilerini daha iyi hissediyorlar. (Ö14)
		Güven duygusu(N=2)	Mesela çocuklarla biz sınıf içerisindeyken ben onların ev ortamında gibi davrandıklarını gördüğüm zaman çok mutlu oluyorum. (Ö6)
		Davranış yönetimi(N=2)	Çocukların hepsinin tutum ve davranışlarının güzel olması, diğer çocukları da etkiliyor. (Ö2)
		Sorumluluk bilinci(N=1)	Sınıfta belli bir sistem, kurallar, rutinler olması lazım ki o sınıf iklimi oluşsun. (Ö10)
		Empati kurmak(N=1)	
Sorunlar	Çocuk davranışları	Kural sorunları(N=4)	Yıllardır yaşadığım bir sorun var mesela. Parmak kaldırmayı asla öğretemedim. (Ö8)
		Dikkat eksikliği(N=4)	Etkinliklere adapte olmamaları ya da diğer

		çocukları o anlamda güdülemeleri, olumsuz davranışlar yaşadığım sorunlardır(Ö2)
	Olumsuz davranışlar (N=3)	Mesela bir arkadaşından kalem istiyor, arkadaşı vermiyor ve sonra geçen hatta sinirlenip sandalyesini kırdı. Bir önceki hafta merdivenden inerken sırf canı istediği için bir kız arkadaşını merdivenden iteledi. (Ö1)
	Teknolojik bağımlılık (N=2)	Teknoloji çocuklar çok etkiliyor. Mesela bazı çocukları sınıfta tutamıyoruz. (Ö9)
	Gruplaşmalar (N= 2)	Kızlar arasında gruplaşma, kızlar arasında maalesef ki çekememe, ciddi ciddi yaşadım. (Ö4)
Fiziksel Ortam	Eşitsiz cinsiyet dağılımı(N=2) Sınıf mevcudu azlığı(N=1)	Cinsiyet dengesizliği sınıf ikliminde ciddi bir olumsuzluk yarattı diyebilirim(Ö4)
	Güvenli ortam(N=2)	Güvenlikle ilgili problemlerimiz var (Ö7)
	Sınıf fiziki düzeni(N=1)	Fiziksel olarak mekânımız çok kötü. Özellikle benim bu yıl kullandığım sınıf çok düşük bir
	Materyal eksikliği(N=1)	metrekare alanına sahip. Sınıfın donanım seviyesi çok kötü. (Ö7)
Duygusal Faktörler	Yetersizlik hissi(N=2)	Bazen mesela onlara yetemediğimizi düşünüyoruz. Çünkü aşırı hareketliler sadece oyun oynamak istiyorlar, hareket etmek istiyorlar. (Ö5)
Dış etkenler	Sınıfa misafir gelmesi(N=1)	Evde yaşadıkları durumlar bazen onların o gün ki ruh hallerine yansıyor. Veya geldikleri zaman işte sınıfa da yansıttıkları zaman arkadaşlarına da yansıtıyorlar. Sonra tabi ki istenmeyen durumlar yaşanabiliyor. (Ö6)
	Evde yaşananların sınıfı etkilemesi (N=2)	
Kaynaştırma çocukları	Ailenin rapor almak istememesi (N=1)	Kaynaştırmalarımın raporları olmadığı için çok zor oluyor. Bütün gün onlarla uğraşmaktan diğer çocuklara verimli olamıyorum. (Ö16)
	Velinin yüksek beklentide olması(N=1)	5 yaş grubunu aldığın için de velilerin senden bir beklentisi var. (Ö13)

Sınıf ikliminin çocuklar üzerindeki etkilerinin ve sınıf ikliminde karşılaşılan sorunların belirtildiği Tablo 10'un bulguları incelendiğinde, sınıf ortamının çocukların sosyal duygusal ve davranışsal gelişimleri açısından önemli rol oynadığı görülmektedir. Öğretmenlerin sınıf içinde oluşturdukları atmosferin çocukların duygu durumlarını, davranışlarını ve sosyal ilişkilerini etkilediği ifade edilmiştir. Sosyal ilişkiler açısından bakıldığında, sınıfta sosyal ilişkilerin güçlenmesinin, çocukların sosyalleşme çabalarını desteklediği anlaşılmaktadır.

Sınıf ikliminin çocukların duygusal gelişimine önemli katkılarının olduğu görülmektedir. Sınıf ikliminin; davranış yönetimi ve sorumluluk bilinci açısından da çocuklara pozitif katkılar sunduğu görülmektedir. Sınıf içindeki olumlu tutum ve davranışların diğer çocuklar üzerinde de etkili olduğu; çocukların olumlu rol modelleri gözlemlediklerinde benzer davranışlar sergilemeye yöneldikleri görülmektedir. Ayrıca sınıfta belirli kuralların, rutinlerin ve görevlerin olması çocukların sorumluluk almasını sağladığı belirtilmiştir. Sınıf ikliminde karşılaşılan sorunlar, farklı temalar altında detaylı bir

şekilde ele alınmıştır. Çocuk davranışlarına ilişkin sorunlar, fiziksel ortamın eksiklikleri, duygusal faktörler, kaynaştırma çocukları ve dış etkenlerin sınıf iklimine olumsuz etkisinin olduğu belirtilmiştir. Çocuk davranışlarına ilişkin sorunların, sınıf iklimini en çok etkileyen faktörlerden biri olduğu görülmektedir. Kural sorunları, dikkat eksikliği, teknolojik bağımlılık ve gruplaşmalar öğretmenlerin yönetmekte zorlandıkları problemler arasında yer almaktadır.

Fiziksel ortamla ilgili sorunlar sınıf iklimini etkileyen diğer önemli bir faktör olarak öne çıktığı görülmektedir. Sınıf mevcudunun azlığı, eşitsiz cinsiyet dağılımı, güvenlik eksikliği ve sınıfın fiziki düzenindeki yetersizlikler gibi sorunlar, öğrenme ortamının verimliliğini düşürdüğü belirtilmiştir. Duygusal faktörler bağlamında ise öğretmenlerin çocuklarla ilgili kendilerini zaman zaman yetersiz hissetmeleri dikkat çekmektedir. Özellikle hareketli çocuklarla başa çıkmanın öğretmenlerin duygusal tükenmişlik yaşamalarına neden olabilmekte ve bu durumun sınıf iklimini de olumsuz etkileyebildiği anlaşılmaktadır.

Dış etkenler de sınıfın iklimini etkileyen faktörlerdendir. Evde yaşananların sınıfa yansıtılması, sınıfta misafir bulunmasının çocukların dikkatini dağıttığı belirtilmiştir. Ayrıca kaynaştırma çocukları ile ilgili problemlerin sınıf iklimini etkilediği anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin sınıf iklimi paydaş görüşleriyle ilgili görüşlerinden elde edilen veriler tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Sınıf İklimi Paydaş Görüşleri ve Açıklamaları

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Sınıf iklimi	Doğrudan etkenler	Öğretmen(N=7)		Öğretmenin en önemli görevlerinden biri okula erken gelmek, o gününü planlayarak gelmesi. (Ö1)
				Öğretmenin alanında ne kadar yeniliklere açık olduğu, kendini yetiştirme konusunda ne kadar ilgili olduğu önemlidir. (Ö10)
		Çocuk(N=6)		Çocukların birbirlerine karşı yaklaşımları, iletişimleri, saygılı olmaları, bu doğrultuda da onlarla konuşmak. (Ö6)
				Eğer veli beni o gün çok üzmüşse, olumsuz bir şey yaşadıysak tabi ki de sınıf iklimim etkileniyor. (Ö5)
	Dolaylı etkenler	Veli (N=13)		Stajyerlerde olumlu etkiliyorlar. Yükümü hafifletiyorlar. (Ö15)
				Çocuk merkezli bir bakış açısına sahip olup olmaması bence çok önemli. Çünkü günümüzde okullar biraz daha veli merkezli bir bakış açısına geçmeye başladı. (Ö10)
		Okul Yönetimi(N=8)		Sınıfın fiziksel yapısı etkiler. Sınıfın ortamı çocuk sayısına uygun değilse o benim sınıf yönetimimi etkiler. (Ö6)
				Okul personelleri, diğer paydaşlar (N=4)
				Okuldaki personellerin tamamı. İster istemez sınıfın temizliğinden sorumlu olan kişi de görevli olan kişi de sınıfın güvenliğinden varsa

	çalışan biri bu okulun bir paydaşı. (Ö7)
Meslektaşlar(N=2)	İş arkadaşı var, işte huzurluysan, mutluysan bu hem seni tabi ki de sınıf iklimini de etkiliyor. (Ö5)
Eğitim- öğretime verilen değer (N=1)	Eğer biz sadece okul öncesi eğitimi; çocuk okula gitsin, 5 saat eve gelmesin gibi görüyorsak. Burada bir sıkıntı var. (Ö10)

Tablo 11 sınıf iklimini etkileyen doğrudan ve dolaylı etkenlerin öğretmenler tarafından farklı perspektiflerden değerlendirildiği görülmektedir. Bu bulgular öğretmenlerin, çocukların velilerin okul yönetiminin, fiziksel koşulların ve diğer paydaşların sınıf ikliminin sağlıklı bir şekilde oluşturulması için bütüncül bir yaklaşımın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Paydaşlar arasında öğretmenlerin rolü sınıf iklimini etkileyen önemli bir unsur olarak vurgulanmıştır. Sınıf ikliminin temelinde çocukların birbirleriyle olan etkileşim ve iletişimlerinin yer aldığı ifade edilmiştir. Özellikle çocukların birbirlerine karşı olumlu bir tutum sergilemesinin öğretmenin sınıf yönetimini kolaylaştırdığı ve olumlu bir sınıf iklimi oluşturulduğu ifade edilmiştir. Dolaylı etkenler arasında çoğu öğretmen veli tutumunun sınıf iklimini etkilediğini belirtilmiştir. Olumlu sınıf ikliminde stajyer ve öğretmenlerin katkılarının da olduğu anlaşılmaktadır.

Okul yönetiminin yaklaşımı da sınıf iklimini etkileyen dolaylı bir faktör olarak değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra sınıfın fiziksel imkanları da sınıf iklimi şekillendirdiği, yetersiz fiziksel koşulların öğretmenlerin sınıf yönetiminde zorluklar yaşamasına yol açabileceği ifade edilmiştir. Eğitim öğretime verilen değer de dolaylı etkenler arsında yer almaktadır. Okul öncesi eğitimin önemi konusunda bilinçli bir sosyal çevrenin, sınıf iklimine olumlu katkılar sunabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca okul personellerini, meslektaşların ve diğer personellerin de sınıf iklimi üzerindeki etkileri dile getirilmiştir. Meslektaşlar arasında iş birliği ve dayanışmanın olması öğretmenlerin motivasyonlarını artırdığı ve bu durumun sınıf iklimini olumlu yönde etkilediği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf iklimi üzerinde önemli etkisi olduğunun vurgulandığı fark edilmiştir. Öğretmenlerin sınıf iklimindeki görev ve sorumluluklarına yönelik görüşlerinden elde edilen veriler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Sınıf İliminde Görev ve Sorumlulukları

Kategori	Alt Kategori	Kod	Örnek Görüşler
Sınıf iklimi	Görev ve sorumluluklar	Çocuk ilişkileri(N=7)	En önemlisi sevgi üzerine bir sınıf bağı oluşturmak. Çünkü ben öğretmeni seven bir çocuğun her şeyi yapabileceğine inanıyorum. Veyahut da sınıfını seven bir öğretmenin onlar için her şeyi yapabileceğine inanıyorum. (Ö11)
		Eğitimsel hedefler(N=4)	Esas görevim. Resmi olarak o günkü etkinliği uygulamaktır, planı uygulamaktır... Çocuğa herhangi bir fikir empoze etmem. Herhangi bir şeyin fanatiklerini yapmam... (Ö8)
		Önlem almak(güvenlik)(N=3)	Önlem almak. Siz de mesleğe başladığınızda göreceksiniz. Bir şeylerin önlemini hep önceden

	düşünmek zorundasınız. Buraya çocuk geldi ya buraya çarparsa. (Ö8)
Tüm görev ve sorumluluklar(N=3)	Bütün görevler zaten benim. (Ö4)
Etkinlik yönetimi(N=2)	Etkinlikleri elinden geldiğince düzgün yaptırması, geçişleri düzgün sağlaması ki bence hakikaten çok önemli. (Ö1)
Aile ve çocuğu istenen seviyeye getirmek(N=2)	Benim görev sorumluluğumun özellikle çocuk ve aileyi istenen noktaya getirme konusunda çok büyük bir etkisinin olduğunu düşünüyorum. (Ö10)
Destekleyici ortam(N=2)	Rutinler benim için önemli. Güne başlama, çember zamanı, sınıfı toplama, hareket zamanı, kahvaltı zamanı, etkinlik zamanı, mesela çocuk kahvaltıya ne zaman gideceğini biliyor. (Ö6)
Davranış yönetimi(N=1)	Çocuk çok bağıra çağıra oynuyorsa onu mesela kibar bir şekilde uyarıyorum. Mesela çocuğun oyun hakkını alıyorum birbirine zarar veriyorsa, mesela çok şikâyet geliyorsa şikâyet edeni de oyun dışı yapıyorum. (Ö3)

Öğretmenlerin sınıf iklimindeki görev ve sorumluluklarını ele alan Tablo 12 incelendiğinde, öğretmenlerin görevlerinin yalnızca eğitimsel hedeflere ulaşmakla sınırlı olmadığını, çocukların bütünsel gelişimini destekleyen ve ailelerle iş birliği yapmayı gerektiren çok boyutlu bir sorumluluk alanını kapsadığını göstermektedir. Çocuklarla olan ilişkilerin, öğretmenlerin görevlerinin merkezinde yer aldığı ve sınıf iklimi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu birçok öğretmen tarafından belirtilmiştir. Eğitimsel hedefler öğretmenlerin en temel sorumluluklarından biri olarak tanımlanmıştır. Etkinlik yönetimini sağlayabilmek ve destekleyici ortam oluşturabilmek için öğretmenlerin sınıf ikliminde önemli sorumlulukları olduğu vurgulanmıştır.

Etkinlik yönetimiyle ilgili örnek görüşte çocukların ilgisini canlı tutabilmek ve daha motive olmalarını sağlamak için etkinlik geçişlerini farklılaştırmanın öğretmenin görevleri arasında yer aldığı belirtilmiştir. Bu durum öğretmenlerin sınıf içindeki dinamiklere duyarlı olması gerektiğini ve çocukların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak etkinlikleri çeşitlendirmesi gerektiğini göstermektedir. Öğretmenlerin koruyucu bir rol üstlenerek oluşabilecek olumsuzluklara karşı önlem alması gerektiği belirtilmiştir. Bu durum öğretmenlerin koruyucu bir rol üstlendiğini göstermektedir. Davranış yönetimiyle öğretmenlerin çocukların davranışlarını olumlu yönde şekillendirmeye çalıştıkları belirtilmiştir. Son olarak öğretmenlerin ailelerle iş birliği yaparak çocuk ve aileyi istenen seviyeye getirme konusunda sorumluluklarının olduğu belirten öğretmenler; mesleklerinin önemini vurgulamakta ve iş birliğine ihtiyaç duyduklarını belirtilmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma sonucunda öğretmenlerin duygusal durumlarının çocuklar ve sınıf iklimi üzerindeki çeşitli etkileri incelenmiştir. Bulgular öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını etkileyen çevresel, bireysel ve mesleki faktörler olduğunu göstermektedir. Çevresel faktörler arasında okul yönetimi, veli tutumları, meslektaş desteği ve sınıfın fiziksel koşulları yer almaktadır. Olumlu bir okul yönetimi desteği alan öğretmenlerin daha yüksek motivasyona sahip olduğu ve sınıf iklimini daha iyi yönettiği belirlenmiştir (Karademir, 2020). Veli tutumları ise öğretmen motivasyonu üzerinde belirleyici bir unsur olup, velilerle yaşanan iletişim sorunlarının öğretmenleri olumsuz etkileyebildiği görülmüştür. Bireysel faktörler açısından, öğretmenlerin özel hayatlarında yaşadıkları stres ve duygu durumlarını sınıf ortamına yansıtmaktadır. Tükenmişlik yaşayan öğretmenlerin sınıfta daha sabırsız ve motivasyonsuz oldukları, bu durumun da çocukların öğrenme süreçlerine yansıdığı görülmüştür. Alanyazında da mesleki tükenmişliğin öğretmen-öğrenci ilişkilerini ve sınıf yönetimini olumsuz etkilediğine dair bulgulara rastlanmaktadır (Macun ve Ulutaş, 2016). Mesleki faktörler açısından, öğretmenlerin işlerine olan bağlılıklarının sınıf içindeki etkileşimleri doğrudan etkilediği belirlenmiştir. İş doyumu yüksek olan öğretmenler, çocuklarla daha etkili bir iletişim kurabilmekte ve sınıfta daha demokratik bir ortam oluşturabilmektedir (Sarıçam, Çelik ve Coşkun, 2017).

Öğretmenlerin olumlu duygusal durumları, çocukların sosyal-duygusal ve akademik gelişimlerine katkı sunmaktadır. Mutlu, enerjik ve motive bir öğretmenin sınıfa pozitif bir atmosfer kazandırarak çocukların kendilerini daha güvende hissetmelerini sağladığı görülmektedir. Öğrenciler, öğretmenlerinin olumlu ruh halinden doğrudan etkilenerek daha fazla etkileşim kurma eğiliminde olmakta, bu da öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmaktadır. Öğretmenlerin sınıf içindeki tutumlarının çocukların öğrenmeye olan ilgisini artırdığı ve duygusal dayanıklılıklarını desteklediği görülmektedir. Dereli (2016) öğretmen öğrenci ilişkilerinin, çocukların sosyal-duygusal gelişimleri üzerindeki etkisini incelemiş ve öğretmenlerin destekleyici roller üstlenmelerinin çocukların sosyal duygusal açıdan geliştirdiği, sosyal problem çözme becerilerini pozitif yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Öğretmenlerin çocuklarla empati temelli ilişkiler kurabilmek adına kendi duygularını sınıf ortamına yansıttıkları görülmektedir. Çocukların duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla gerçekleştirilen bu tutum öğretmenlerin içten bir iletişim kurma çabası sonucu ortaya çıkmış olabilir. Ancak bu durum öğretmenlik mesleğinin etik ilkeleri arasında yer alan “menfi psikolojik durumları yansıtmama” ilkesine ters düşmektedir (MEB, 2015). Öğretmenlerin duygusal yükünü çocuklara farkında olarak veya olmadan anlatması çocukların duygusal açıdan olumsuz etkilenmelerine neden olabilir. Bu bağlamda öğretmenlerin duygularını yansıtırken bilinçli, kontrollü ve pedagojik sınırlar içinde gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Sınıf iklimi açısından bakıldığında, öğretmenin duygu durumunun fiziksel düzenlemelerden çocukların davranışlarına kadar pek çok unsuru etkilediği görülmektedir. Öğretmenin motive bir şekilde sınıfa gelmesi, fiziksel çevrenin düzenlenmesine daha fazla özen göstermesini ve etkinlikleri daha planlı yürütmesini sağlamaktadır. Bunun sonucunda,

sınıfın daha güvenli ve düzenli bir öğrenme ortamına dönüşmesi mümkün olmaktadır. Öte yandan, öğretmenin olumsuz duygusal durumda olması, sınıfta plansızlığa ve dağınıklığa neden olabilir, bu da çocukların dikkatini dağıtarak sınıf atmosferini olumsuz etkileyebilir. Göle (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin mesleki niteliklerinin ve iyi oluşlarının sınıfta nitelikli bir eğitim programı yürütmede önemli olduğunu vurgulanmaktadır.

Öğretmenlerin yalnızca akademik hedefleri gerçekleştiren kişiler olmadığını, aynı zamanda sınıfta güvenli, destekleyici ve olumlu bir atmosfer yaratmada kritik bir role sahip oldukları görülmektedir. Sınıf ikliminin olumlu olabilmesi için tüm paydaşların iş birliği içinde çalışmaları gerekmektedir. Karademir (2020) tarafından yapılan araştırmada yöneticilerin ve öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının eğitim öğretim hizmetlerine doğrudan yansıdığını ortaya koymaktadır. Bağımsız anaokullarında yapılan incelemeler, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin öğrencilerin eğitim süreçlerine olan katılımını etkileyen önemli faktörlerden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarının desteklenmesi sınıf yönetiminde daha başarılı olmalarını sağlamakta ve çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirmektedir. Sınıf ikliminde; olumsuz çocuk davranışları, sınıfın fiziki düzeni, eşitsiz cinsiyet dağılımı, materyal eksikliği gibi faktörlerin sınıf iklimini olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Bu tür faktörler eğitimin kalitesini etkilemektedir. Eğitimin kaliteli olmasını, fiziksel koşulların yanında öğretmen niteliği ve eğitim öğretim hizmetinin içeriğini doğrudan etkilediği, çocuklara kazandırılmak istenen olumlu tutum ve davranışların ise dolaylı olarak etkilediği sonucuna varılmıştır (Karademir ve Akman, 2020).

Öğretmenlerin olumsuz duygu durumlarıyla başa çıkmak için duygu kontrolü, sosyal destek, pozitif düşünmek, sağlıklı etkinlikler yapmak, pozitif iletişim becerileri kullanmak, empati kurmak, çocuklarla olmak, kişisel gelişim ek aktivite, pozitif düşünmek ve kendi mesleğinde olma durumunun duygu durumlarını olumlu etkilediği görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin motivasyon kaynakları olduğu belirlenmiştir. Bunlar içsel- dışsal motivasyon artırıcı, başarı deneyimleri, destek alabilmek ve kişisel değerlerdir. Öğretmenlerin kullanmış oldukları bu yöntemler ve motivasyon kaynakları olumsuz duygunun sınıf iklimine etkisini azaltmak için önemli görülmektedir. Özellikle öğretmenlerin duygularının farkında olup o olumsuz duygu durumunu düzenlemeye çalışmaları çocuklarla sağlıklı ilişkiler geliştirmelerine neden olabilmektedir. Ersay (2015) tarafından yapılan araştırma, öğretmenlerin duygusal farkındalık düzeylerinin çocukların duygusal tepkilerine verdikleri yanıtlar üzerinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin duygusal açıdan bilinçli olmaları çocuklarla sağlıklı ilişkiler kurmalarına ve sınıf ikliminin daha iyi olmasına olanak tanımaktadır.

Öğretmenler duygu durumlarını yönetebilmek adına çocuklarla olan etkileşimlerinin azaltıldığı görülmektedir. Bu durum çocukların kendi duygu durumlarının öğrenmelerinin ve sınıf iklimini olumsuz etkileyebilir. Macun ve Ulutaş (2021) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin çocukların duygusal zekâlarını destekledikleri üzerinde

durulmuştur. Öğretmenlerin duygularını yönetebilmeleri, çocukların kendi duygularını yönetmelerini ve empati kurmalarını sağlamaktadır. Bu durum öğretmen duygusal iyi oluşunun sınıf iklimine etkisini göstermektedir. Bulgular öğretmenlerin olumlu duygu durumlarının; öz yeterlilik, dışa dönüklük, iyimserlik ve güven gibi olumlu özellikleri de beraberinde getirdiğini göstermektedir. Olumsuz duygu durumu bazı öğretmenlerin psikolojik açıdan olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuz duygu durumu öğretmenlerin huzursuz ve yetersiz hissetmelerine, enerjilerinin düşmesine neden olmaktadır. Olumsuz duygu durumuna sahip öğretmenlerin, sınıf içindeki disiplini sağlamak için çocukların daha çok serbest şekilde oynayabildikleri etkinliklere yöneldikleri ve çocuklarla kurdukları ilişkilerin daha mesafeli olduğu belirlenmiştir. Bu durum çocukların güven problemi yaşamalarına neden olabilir. Ayrıca bu durum, öğretmenlerin duygusal iyi oluşunun yalnızca onların bireysel refahı açısından değil, sınıftaki tüm eğitim süreçleri açısından kritik bir unsur olduğunu göstermektedir. Öğretmenler olumsuz duygu durumunda kurtulmak amacıyla kimi zaman desteğe ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını destekleyen mekanizmaların eğitim sistemine entegre edilmesi gerektiği araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Özellikle, mesleki destek programlarının yaygınlaştırılması, öğretmenlerin stresle başa çıkma becerilerini geliştiren uygulamaların artırılması ve rehberlik hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması önerilmektedir. Alanyazındaki çalışmalar da öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin ve duygusal farkındalıklarının artırılmasının sınıf yönetimini iyileştirdiğini göstermektedir (Ersay, 2015).

Sonuç olarak, eğitimde duygusal iklim, öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarıyla doğrudan bağlantılı olup, sınıf iklimi, eğitim kalitesi ve çocukların sosyal gelişim süreçleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını destekleyen politikaların hayata geçirilmesi, daha sağlıklı ve verimli bir eğitim ortamının oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Öneriler

- Öğretmen psikolojisini iyileştirmeye yönelik bireysel danışmanlık ve grup terapileri düzenlenebilir.
- Okul temelli psikososyal destek hizmetleri oluşturularak, öğretmenlerin mesleki stresle başa çıkmalarına yardımcı olunabilir.
- Öğretmenlerin duygusal dayanıklılıklarını artırmak için düzenli psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunulabilir, özellikle öğretmenler için tasarlanmış meditasyon, farkındalık ve stres yönetimi atölyeleri yaygınlaştırılabilir.
- Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına yönelik duygusal zekâ ve duygu yönetimi dersleri zorunlu hale getirilerek, meslek hayatına duygusal olarak daha hazırlıklı başlamaları sağlanabilir.
- Ayrıca, yöneticilerin öğretmenlerin duygusal iyi oluşlarını destekleyici liderlik becerileri geliştirmesi için hizmet içi eğitim programları uygulanabilir.
- Sınıf ortamı ve okul koşullarını iyileştirmek için kaynak tahsisi ve düzenlemeler yapılabilir.

- Sınıf içi uygulamalar açısından, öğretmenlerin sınıfta olumlu ve güven verici bir atmosfer oluşturmalarını sağlamak adına esnek ve bireyselleştirilmiş öğretim yöntemleri teşvik edilebilir.
- Aile-öğretmen iş birliğini artırmak amacıyla, velilere yönelik bilinçlendirme seminerleri düzenlenebilir ve aile katılımını artırıcı stratejiler geliştirilebilir.

Etik Kurul İzin Beyanı

Bu araştırmanın Etik Kurul İzni, Muş Alparslan Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 10/02/2025 tarih ve 182126 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Bu çalışmada yer alan katılımcılar bilgilendirilmiş ardından gönüllü onam beyanları alınmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmişlerdir.

Araştırmacı Katkı Beyanı

Çalışmada yer alan yazarlar eşit katkı sağlamışlardır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu çalışmada gönüllü olarak yer alan tüm öğretmenlere en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kaynakça

- Atış Akyol, N., Ata Doğan, S., ve Durmuşoğlu, M. (2021). Okul öncesi eğitimde öğretmenin iletişim becerilerinin önemi: aile katılımı, iş birliği ve öğretmen-çocuk ilişkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 887-899. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.64908-900473>
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Çalık, T. ve Kurt, T. (2010). Okul İklimi Ölçeğinin (OIÖ) geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(157), 167-180.
- Chen J, Jiang H, Justice LM, Lin T-J, Purtell KM and Ansari A (2020). Influences of teacher-child relationships and classroom social management on child Perceived peer social experiences during early school years. *Front. Psychol.* 11:586991. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.586991>
- Dereli, E. (2016). Öğretmen-çocuk ilişkisinin çocukların sosyal yetkinlik-davranışları, sosyal problem çözme becerilerini yordaması. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty*, (40).
- Ersay, E. (2007). Preschool teachers' emotional experience traits, awareness of their own emotions and their emotional socialization practices. *The Pennsylvania State University*.

- Ersay, E. (2015). Preschool teachers' emotional awareness levels and their Responses to children's negative emotions. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 191 (2015) 1833 – 1837
- Eryılmaz, A. ve Bek, H. (2018). "Pozitif öğretmen ölçeği" öğretmen formunun geliştirilmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(4), 1297-1306. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.369825>
- Evcin, S., ve Zembat, R. (2021). Okul öncesi öğretmen-çocuk etkileşimlerinin niteliğine etki eden faktörler. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 220-232. <https://doi.org/10.29228/tead.14>
- Göle, M., & Temel, F. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özelliklere ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3). <https://doi.org/10.17860/efd.25056>
- Güleş, F., & Erişen, Y. (2013). Okul öncesi eğitimde fiziksel çevre standartlarını belirleme: paydaş görüşlerine dayalı bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(30), 129-138.
- Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2004). Self-reported depression in nonfamilial caregivers: prevalence and associations with caregiver behavior in child-care settings. *Early Childhood Research Quarterly*, 19(2), 297–318. <https://doi.org/10.1016/j.ECRESQ.2004.04.006>
- Karademir, A. (2020). Bağımsız anaokulu yöneticilerinin ve öğretmenlerinin bakış açısından okul ikliminin eğitim-öğretim hizmetlerine yansması. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 28(3), 121-140.
- Karademir, A., ve Akman, B. (2021). Farklı Bakış Açılıyla Okul Öncesi Eğitimde Kalite Unsurları: Nitel Bir Araştırma. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(1), 181-206. <https://doi.org/10.30703/cije.704925>
- Karademir, A., ve Ören, M. (2020). Okul İklimi: Anaokulu Yöneticileri ve Öğretmenlerin Bakış Açısıyla Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 206-236. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.10m>
- Macun, B., ve Ulutaş, İ. (2016). Okul öncesi çocuklarının duygusal zekâsını desteklemede öğretmenin rolü. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, s. 951-964 Volume 11/14 <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9947>
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227356>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Nitel veri analizi* (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev.). Pegem Akademi.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). Eğitimciler için mesleki etik ilkeler (Genelge No: 2015/21). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. <https://etik.meb.gov.tr/www/egitimciler-icin-mesleki-etik-ilkeler/icerik/10>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Okul Öncesi Eğitim Programı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli. Ankara: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/guncellenenokuloncesiegitimprogrami.pdf>
- Otamuş Sümer, S (2021). Öğretmenlerin duygusal zekâları, pozitif psikolojik sermayeleri ve iş tatminleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Sarı, D (2023). Okul öncesi öğrencilerine yönelik pozitif psikoloji temelli müdahale programının etkililiği (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sarıçam, H., Çelik, İ., ve Coşkun, L. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarında duygusal zekâ, umut ve yaşam doyumu arasındaki ilişki. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 10(1), 78-95.
- Siswanto, E., ve Hidayati, C. (2020). Management indicators of good infrastructure facilities to improve school quality. International Journal on Education, Management and Innovation (IJEMI), Vol: 1, No: 1, 69-81.
- Şahin Ası, D., & Ocak Karabay, Ş. (2018). Öğrenci - öğretmen ilişki ölçeği-kısa formunun Türkçe'ye uyarlanması. Ege Eğitim Dergisi, 19(1), 67-82. <https://doi.org/10.12984/egeefd.322358>
- Tekindal, M., & Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 20(1), 153-172.
- Ünlü, C., ve Pekkan, Z. T. (2019). Okul öncesi sınıfında olumlu eğitim iklimi geliştirmek için durum çalışması ile çözüm arayışı. Bogazici University Journal of Education, 36(2), 67-91.
- Yüksel, A. N. (2020). "Nitel bir araştırma tekniği olarak: görüşme", International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 56; pp:547-552.
- Zhu J, Xia X, Wu Q, Zou S, Li Y. Callous-unemotional traits and social adjustment among Chinese preschoolers: the moderating role of teacher-child relationship. Int J Environ Res Public Health. 2023 Feb 15;20(4):3426. doi: 10.3390/ijerph20043426. PMID: 36834123; PMCID: PMC9966528.